

Aleksandra Kusztal

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

aleksandra.kusztal@ujk.edu.pl

<https://orcid.org/0000-0003-4530-7690>

Wspomnienie o profesorze Grzegorzu Rdzanku (1973-2023)

Grzegorz Rdzanek urodził się w 1973 r. w Kaliszu. Po ukończeniu Zespołu Szkół Technicznych Wielkopolskich Zakładów Automatyki Kompleksowej „MERA-ZAP” podjął studia na Uniwersytecie Wrocławskim na kierunku politologia (specjalność: niemcoznawstwo). W okresie studiów doktoranckich, w latach 2000–2001 prowadził badania na stanowisku *Visiting Researcher* na Uniwersytecie w Aalborgu, w Danii, jako stypendysta Danish Research Agency.

Po uzyskaniu stopnia doktora w zakresie nauk o polityce w 2002 r., na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Miejsce Litwy, Łotwy i Estonii w polityce wojskowej Danii w latach 1993–2000*, został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Studiów Międzynarodowych (ISM) Uniwersytetu Wrocławskiego¹ – najpierw w Zakładzie Studiów nad Unią Europejską, a następnie w pracowni Koordynacji i Dydaktyki Bezpieczeństwa Narodowego. W okresie 2002–2007 pracował także na stanowisku adiunkta w Wyższej Szkole Gospodarki Krajowej w Kutnie.

W latach 2008–2009 r. pełnił funkcję głównego koordynatora ECTS w instytucie, a w 2009 r. rozpoczął pracę na stanowisku Zastępcy Dyrektora ISM UW. ds. Dydaktyki. Z jego inicjatywy podjęte zostały prace nad uruchomieniem nowego kierunku studiów pierwszego stopnia – bezpieczeństwa narodowego. W latach 2012–2014 był aktywnym uczestnikiem prac w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Społecznych UW.

Grzegorz Rdzanek realizował pobyty badawczo-dydaktyczne na Uniwersytecie w Aalborgu w Danii (2003) oraz na Uniwersytecie w Oslo w Norwegii (2005). W latach 2007–2008 był uczestnikiem prac w ramach projektu GARNET (Network

¹ Obecnie Instytut Studiów Międzynarodowych i Bezpieczeństwa, Wydział Nauk Społecznych.

of Excellence, VI Program Ramowy UE, podmiot koordynujący Warwick University w Wielkiej Brytanii) i w jego ramach zrealizował pobyt badawczo-dydaktyczny na Uniwersytecie w Aarhus w Danii (2007). W 2013 r. we współpracy z Uniwersytetem w Oslo w Norwegii realizował samodzielny projekt badawczy². Współpracował jako ekspert z Fundacją im. Kazimierza Pułaskiego, np. w 2014 r. w projekcie badawczym pt. *Pułaski dla obronności Polski*, którego rezultatem było współautorstwo raportu dotyczącego polskich sił zbrojnych³.

W latach 2007–2012 był czterokrotnie laureatem nagród rektorskich JM Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego za osiągnięcia organizacyjne. W roku 2015 odznaczony został przez Ministra Edukacji Narodowej Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 2016 r. w dyscyplinie nauki o polityce (Instytut Politologii UW) na podstawie obejmującego 34 pozycje cyklu publikacji zatytułowanego *Polityka bezpieczeństwa Danii i Norwegii w kontekście ewolucji euroatlantyckiego systemu bezpieczeństwa w XX i XXI w.*⁴

Grzegorz Rdzanek od roku akademickiego 2016/2017 rozpoczął pracę na stanowisku profesora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, w Katedrze Krajów Europy Północnej na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania, gdzie kierował realizacją stworzonego przez siebie, pierwszego w Polsce, prowadzonego w języku angielskim, interdyscyplinarnego programu studiów licencjackich pod nazwą *Scandinavian Studies*. W latach 2018–2019 sprawował funkcję Prodziekana ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

W latach 2018 i 2020 zrealizował pobyty naukowo-dydaktyczne na Mid Sweden University, w Östersund i Sundsvall w Szwecji. W 2019 r. uczestniczył w programie szkoleniowym dla liderów akademickich z zakresu zarządzania badaniami

² *Rozwój potencjału i oferty edukacyjnej Uniwersytetu Wrocławskiego szansą zwiększenia konkurencyjności uczelni*, finansowany ze środków programu Kapitał Ludzki Unii Europejskiej.

³ Fundacja im. K. Pułaskiego. (2014). *Sily Zbrojne RP – stan, perspektywy i wyzwania modernizacyjne*. Pułaski dla obronności Polski. <https://pulaski.pl/raport-sily-zbrojne-rp-stan-perspektywy-i-wyzwania-modernizacyjne/>

⁴ W skład cyklu wchodziły m.in. monografie: Rdzanek, G. (2007). *Eurosamoloty. Trudne początki europejskiej współpracy zbrojeniowej*. Wydawnictwo Adam Marszałek; Rdzanek, G. (2013). *Rozwój zdolności operacyjnych Unii Zachodnioeuropejskiej od Maastricht do Amsterdamu z uwzględnieniem roli członka stowarzyszonego na przykładzie Norwegii*. Oficyna Wydawnicza Arboretum; Rdzanek, G. (2015). *Dania jako uczestnik wielostronnej współpracy państw nordyckich w zakresie polityki zbrojeniowej*. Wydawnictwo Difin.

naukowymi realizowanym na Uniwersytecie Helsińskim w Finlandii (Centrum Kształcenia Ustawicznego HY Plus). W 2020 r. wydał kolejną monografię, której był współautorem⁵. W 2021 r. odznaczony został przez Prezydenta RP Brązowym Krzyżem Zasługi.

W toku swojej zawodowej aktywności był, m.in. ekspertem Polskiej Komisji Akredytacyjnej, ekspertem (*Research Fellow*) Fundacji im. Kazimierza Pułaskiego, członkiem Stowarzyszenia Euroatlantyckiego (SEA), członkiem Zespołu Nauk Społecznych i Historii Polskich Badań Polarnych KBP Polskiej Akademii Nauk, członkiem Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich.

Pod wieloma względami Grzegorz był człowiekiem niedzisiejszym, bliskie były mu zasady kodeksu honorowego, rycerskiego. Gardził kłamstwem, intrygami, brzydził się przemocą wobec słabszych, nie znosił wywyższania się ponad innych, wyniosłości. Mądry, silny, pełen spokoju i opanowania. W przyjaźni - wymagający, ale wierny i wyrozumiały. Wybitnie inteligentny, błyskawicznie się uczył, miał fenomenalną pamięć i zdolności analityczne. Świetny mówca i autor. Miał wspaniałe, choć nie dla wszystkich oczywiste poczucie humoru: ironiczne, lekko złośliwe, ciężące w stronę czarnego humoru, dowodzące wybitnej inteligencji.

Ważnym dla niego miejscem był Kalisz, z którego pochodził i z którym czuł się bardzo związany. Zawsze podkreślał, że jest „Kaliszakiem” – jak mawiał: „z Wielkopolski, choć południowej”. Bardzo utożsamiał się z cechami przypisywanymi temu regionowi, takimi jak: pracowitość, solidność, zaradność, zamiłowanie do ładu i porządku.

Jego wielką miłością i pasją była praca. Był tytanem pracy, której potrafił poświęcić się bez reszty: dydaktycznej, naukowej, ale przede wszystkim organizacyjnej, na uczelniach we Wrocławiu, Kutnie, Kielcach. W tym był niezastąpiony: tworzenie nowych kierunków studiów, nowych programów, organizacja pracy uczelni, praca nad jakością kształcenia. W pracy był nieustraszony, odporny na wszelkie wpływy, waleczny i uparty. Gdy dążył do celu, w który wierzył, nie uznawał kompromisów, co nieuchronnie prowadziło do konfliktów i starć, ale lubił staczać te zawodowe bitwy, dawało mu to satysfakcję i z podniesionym czołem przyjmował porażki. W pracy ze studentami wymagający, ale też zawsze gotów do pomocy, otwarty, dowcipny, pełen pasji, inspirujący.

⁵ Kusztal, A., Rdzanek, G. (2020). *Powitanie z Afryką. Rola duńskich sił zbrojnych w działaniach na rzecz bezpieczeństwa Somalii*. Dom Wydawniczy Elipsa.

Pasją naukową Grzegorza była oczywiście Skandynawia - kochał ten region i był jego wybitnym znawcą. Cenił jego krajobrazy, architekturę, kulturę, styl życia, design. Uwielbiał kryminały spod znaku *nordic noir*. Poza tym, zawodowo pasjonowały go nauki o bezpieczeństwie, uzbrojeniu, obronności, historia wojskowości. Miał gigantyczną, wybitną wiedzę w tych dziedzinach, czemu dawał wyraz jako ekspert Ministerstwa Obrony Narodowej, Fundacji Pułaskiego, konsultant NATO, zapraszany przez media. Cenił wybitnych polityków i dowódców wojskowych, stąd dwa jego ulubione cytaty: 1) przypisywany Churchillowi: „Sukces nigdy nie jest ostateczny. Porażka nigdy nie jest totalna. Liczy się tylko odwaga” i 2) generała Johna Pershinga: „Ja się nie pozwolę zmusić”.

Druga wielka pasja Grzegorza to motoryzacja. Tu również charakteryzowała go gigantyczna wiedza, zamiłowanie, kolekcjonerstwo.

Zmarł 21 października 2023 po heroicznej walce z chorobą.

Fot. Archiwum A. Kusztal.